

GULD NR.3 1988 VASKAR'N

utgiven av SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN

Copyright Sgf

SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN'S STYRELSE

ORDFÖRANDE	Johnny Hagberg Moränvägen 26 136 51 HANINGE tel. 0750-258 86	SEKRETERARE	Torgny Jonsson Verdandivägen 42 E 194 54 UPPLANDS VÄS tel. 0760-333 76
------------	---	-------------	---

KASSÖR	Anneli Bergström Kålmårdsvägen 65 181 64 LIDINGÖ tel. 08-766 14 04	SUPPLEANT	Rolf Saxström Mjölmarvägen 5 791 46 FALUN
--------	---	-----------	---

SUPPLEANT	Hans Wallin Bogårdsvägen 9 803 80 GÄVLE tel. 026-663 80
-----------	--

REVISOR	Ahti Majanen Mellanbergsvägen 13 135 45 TYRESÖ tel. 08-712 45 63	REVISOR	Bertil Olofsson Industrigatan 7 B 112 46 STOCKHOLM tel. 08-542 960
---------	---	---------	---

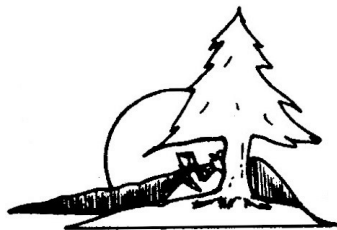
REDAKTÖR FÖR GULDVASKAREN
Johnny Hagberg

MEDARBETARE I DETTA NUMMER:

Anneli och Sten Bergström
Thomas Berge
Lars Guldström
Torgny Jonsson
Bosse Lindberg
Max Nyberg
Rolf Ryd
Rolf Saxström

FÖRENINGENS POSTGIRO 63 04 54 - 7 MEDLEMSAVGIFT FÖR 1987/88.
ÄR 100 Kr.

FRÅN ORDFÖRANDEN

Så har man då genomlidit ännu en jul med det obligatoriska matfrosseriet. Vore det sommar kunde man kanske bränna bort några tusen kalorier genom att ösa grus i någon vaskränna. Vintern är ju bokläsandets tid och planeringen av sommarens vaskutflykter pågår för fullt, eller hur ?

Vad finns då i den svenske guldvaskarens bokhylla ? De flesta av oss har väl redan inköpt Lars Guldströms bok "Vaska Guld i Sverige" och har du inte så finns upplysningsvis ca. 850 st. böcker kvar på Libers förlag i Malmö.

Från USA kommer det en hel drös vaskböcker. De flesta är gammal skåpmat och skrivna för den Californiske hobbyvaskaren med allt vad det innebär. Men naturligtvis finns det en del pärlor som t.ex. "Placer Examination" av John H. Wells och "Placer Gold where to find it" av Gregory Stone. För den som funderar på att börja pyssla med vaskning med dredge kan Matt Thorntons bok "Dredging for Gold" vara ett bra val.

Behärskar man det finska språket så är saken given då inhandlar man Herman Stigzelius nyutkomna bok "Kultakume" (sv. guldfeber) den handlar om Finlands mycket intressanta guldhistoria.

För oss mindre språkbegåvade finns en mycket trevlig bok som heter "Svenska Guldgrävare i Alaska" författare till den är Tord Wallström och Charles af Forselles. Den kan vara svår att få tag på men kommer att tryckas upp i en ny häftad upplaga under 1988.

En annan trevlig bok med fina foton är "Ädelmetaller" av J. st. John i Bokoramas serie Planeten Jorden. Den handlar om guldets historia i människans tjänst under tusentals år.

Sveriges Geologiska Undersökning i Uppsala har ju en hel del att erbjuda nu senast intressanta kartor från deras Nordkalott projekt visande isrörelser, guldanomalier i morän och bäckmossa. Ett måste för Norrlandavaskare. Jag tänker återkomma med mer data om det projektet i något senare nummer av Guldvaskaren.

Att ha inhämtat en del grundkunskaper om jordarter, fluviala processer under istiden, hydrodynamik, mineralogi kan vara nyttigt både på planerings stadiet av vaskutflykter och i fält.

Av läromedel kan man då använda t.ex. följande, kompendiet "Kvartärgeologi" av Birgitta Ericsson fr. Uppsala Universitet 1978. "Kvartärgeologi" av Tage Nilsson, Studentlitteratur Lund 1978. "Morän och Moränformer" av Gunnar Gillberg Uppsala 1986. Även en litet mer svårläst alster ska nämnas "The Application of Moraine and Till Studies to Ore Prospecting" av Hugo Minell Uppsala 1979. Vill man på ett snabbt och billigt sätt få litet hum om berggrund och malmförekomster i dom fem nordligaste länen så finns häftet "Kompendium i tillämpad Geologi" från Norrlandsfonden i Luleå 1976.

Naturligtvis finns det betydligt mer intressant litteratur för oss vaskare, och undrar du över någon speciell bok så skriv till frågesidan så ska jag försöka hjälpa dej.

Till sist skulle jag vilja tacka alla medlemmar som hörsammat min vädjan om bidrag till vår tidning.

Tips, reseberättelser, tidn. urklipp allt som har anknytning till vår hobby stort som smått är alltid välkommet.

Johnny H.

Sommarmöte 1988

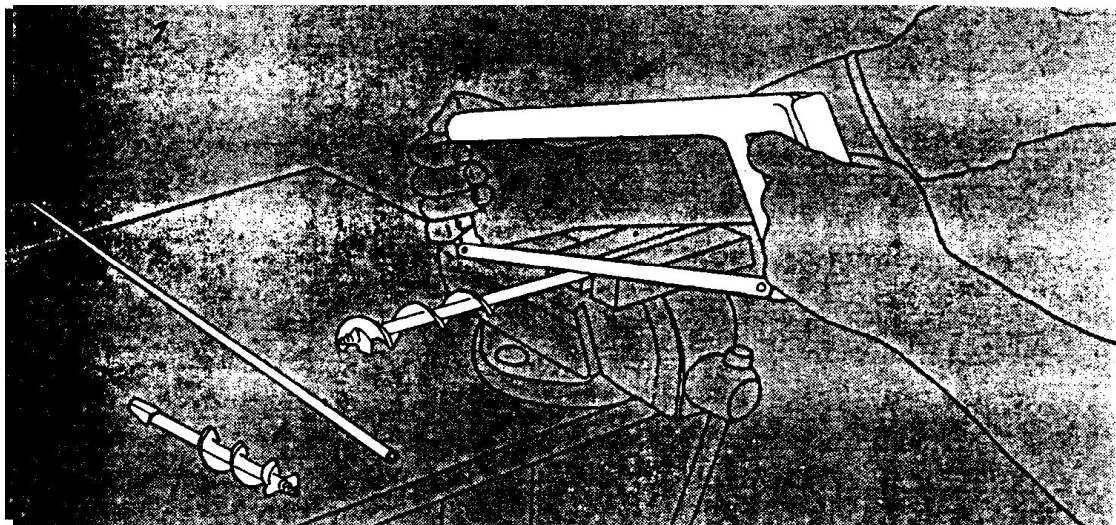
HAR DU NÅGOT FÖRSLAG PÅ LÄMPLIG PLATS FÖR VÅRT SOMMARMÖTE I ÅR. SOM OMVÄXLING KANSKE I DEN NEDRE DELEN AV SVERIGE. NATURLIGTVIS BÖR DET JU FINNAS NÅGOT ALLUVIALGULD INOM LÄMPLIGT AVSTÅND FRÅN LÄGRET. HÖR GÄRNA UTAV DEJ MED FÖRSLAG TILL ORDFÖRANDE.

PS. Får vi in fler förslag kanske två sommarmöten vore något att tänka på.

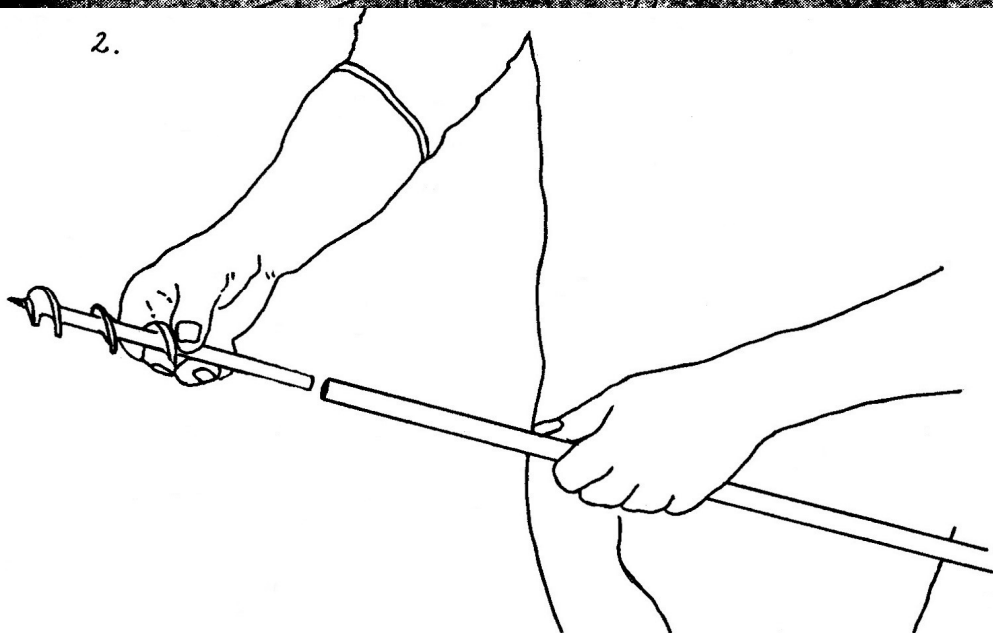
ENKEL OCH EFFEKTIV JORDBORR

5

Att ta ett jordprov någon meter ner i backen, utan att gräva, är lätt — om man har ett jordborr. Ett sådant är lätt att tillverka. Ta ett (gammalt) 1-1½ tums träborr, spiralmodellen, och såga av det i övre änden. Svetsa, hårdlöda eller limma sedan med cyanakrylat eller epoxy, fast det i ett passande stålrör, c:a 1 meter långt. Bilderna får härefter tala för sig. Jordprovet vaskas på vanligt sätt.

2.

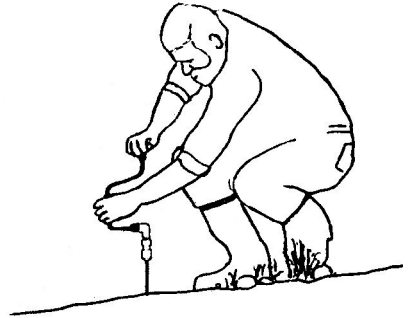

6.

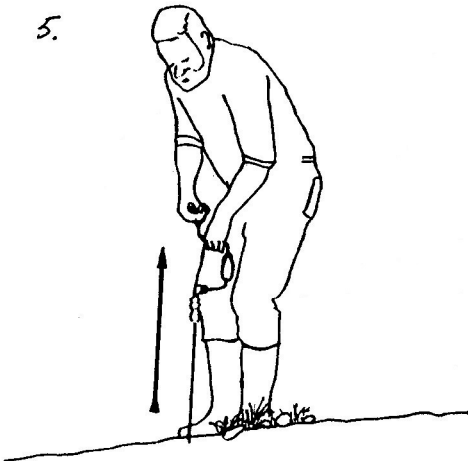
3.

4.

5.

6.

NÄVERSJÖN

Jag tänkte jag skulle berätta lite om mig och min kompis Max och våra guldgrävareskapader (en del av dom)

Man kan väl säga som så att den gången jag blev intresserad av detta ämne var när jag för ett par år sedan, läste en artikel i Ljungby lokaltidning här i småland.

Där berättade man om en ~~max~~ äldre man som hittat en mindre guldnugget vid en liten sjö som heter Näversjön.

" OTROLIGT ! Sån't finns inte här, bara i Amerika,"tänkte jag.

Nyfiken som man alltid är och Näversjön ligger inte långt härifrån, så, sagt och gjort. Jag tog ett par gamla stövlar, ett emaljerat handfat, spade, min kompis Max och ett strålände humör och stuvade in i min gamla Amazon- combi. Sen for vi dom sju milen upp till Näversjön.

Väl framme möttes vi av lugnet själv. Vilken natur. Så tyst. Där låg en liten spegelblank sjö, omgiven av djup skog. Man kände sig långt bortom civilisationen, så här plötsligt. Det passade ju precis. På ena sidan av sjön låg två stugor. Kanske var det där. Det var ju faktiskt nere vid sin brygga han hade gjort fyndet. Det stod ju så i tidningen. Det måste vara där.

Med spaden i ena handen och plåtbaljorna i högsta hugg och en försäkran om att vi var ensamma, smög vi genom skogen och bort utmed sjökanten tills vi kom så nära husen som möjligt.

Vär va bryggan...det var två ? Vilken ? Skitsamma vi testar här, sa jag. Vi går inte fram. Det kan ju vara någon där. Det hela verkar ju så löjligt, eller ? Vi gräver här.

Sjön hade ett klart och rent vatten, som en fjällsjö. Sanden var ljus. Vi fyllde våra plåtfat med sand och satte igång vaskningen. Det var väl ingen konst. Det heder man ju lärt sig från gamla västernfilmer. Skaka, virvla runt och ut. En baggis. Guld är ju tungt, så det stannar alltid. Inga problem.

Två timmar senare gav vi upp, efter att ha haft en skock får som undrande hade iaktagit oss bakifrån. Här finns inget guld, enligt vår logik. Det hela måste vara skitsnack. Så det så. Punkt slut.

Dagen efter gick jag raka vägen från jobbet ner till biblioteket, och fram till registret. Guld, guld...det måste finnas något på detta temat. Jag hittade till slut en bok som handlade om svenskar i guldruschens Amerika. Kul. Tecknade bilder varvet med foton tagna av fotografen Erik Hegg. Detta var något. Här fanns en bild på något som kallades guldvagga. Den såg intressant ut. Den gjorde åtskilliga mans jobb, stod det. En liten ~~kämma~~ öppen låda, med tvärställda ribbor i botten. Bak till satt ett siktnät, som skulle sortera bort grövre material. Under satt tvärställda, böjda medar, som gjorde att man kunde vaggga den fram och tillbaka, allteftersom gruset skjöljdes igenom av skopvis med vatten. Guld det skulle då stanna kvar bakom ribborna. Skitenkel att bygga, tyckte jag och satte igång.

Skam den som ger sig. Än en gång var vi vid Näversjön. Nu med min märklige konstruktion bestående av spåntade brådor, ribbor och underdelen av en barnvagg. med andra ord en, enligt mig, perfekt kopia av en guldvagg.

Ater igen närmade vi oss bryggorna. Nu gick vi ända fram. så det så. Inga får och inte en människa i närheten. Perfekt! Vi monterade upp vaggan vid strandkanten. Nu jäklar! Många mans jobb stod det i boken. Max öste grus och jag hällde på vatten och skakade. Det hela tycktes ju fungera men siktnätet fick rensas ofta. Vi kunde ju ha haft större maskor. med jämna mellanrum kollade vi om det hade fastnat något intressant bakom ribborna.

Grus, vatten och skaka....Grus vatten och skaka! En halv dgg.

Ju längre vi höll på utan resultat desto ivrigare blev ju naturligtvis skakningarna. Så jag misstänker att till slut hade väl mindre guldtackor passerat utan vår kännedom.

I efterhand så har man väl förstått, att om det hade funnits guld där, har det skyfflats upp, åkt rutschkana en stund och sedan ut på en annan plats.

Plötsligt känns röken av tobak! Ingen av oss röker. men det gjorde däremot en intensivt stirrande person lite längre bort. Satan!..tänkte jag..men det räckte tydligen. Han gick. Som tur var, åt ett annat håll. För hur tusan skulle man förklarar det här.

Vad höll vi på med ?.. Grävde hål i främmande strandtomt. Förmodligen hade han inte läst Ljungby lokaltidning. Var gick han...? Vi snyggade till på stranden och snodde ihop våra pinaler, och smög samma väg tillbaka igenom skogen bort till bilen,... samtidsidigt som vi funderade på det här med inmutning och ensamrätt... Vad är det ? Han har väl inte tagit bilnumret!

Hur som helst vi for hem. Vi hade åtminstone vackert väder.

" I Guldströms fotspår "

Det gick en tid, nåt år eller så. Intresset hade svalnat men fanns där ändå.

Vad händer då ?... Jo, en man som heter Lars Guldström dyker upp i ett kvällsprogram på TV. Det var väl sommaren -85 tror jag.

Och sitter inte karln där och påstår att det finns guld lite varstans omkring oss! Jo, minsann. Han skulle med sitt eget konstruerade instrument, Guldspjutet, resa runt i Småland och Blekinge och bevisa detta påstående.

Nej!.... Inte nu igen, tänkte jag. Jäg kände "febern" stiga ännu en gång. han skulle senare visa upp resultatet, i samma program. Detta kunde jag tyvärr inte se, på grund av en redan inbokad utlandsresa. Men att han hade hittat guld i ett antal år både här och där, under sin tripp, fick jag bekräftat när jag kom hem. Jaha,...tänkte jag...Nu är det dags igen!!

Jag tog då kontakt med dom här "proffsen" uppe i Herrljunga och fick en massa värdefull information.

nu insåg man hur klantigt man hade burit sig åt innan.

Jag köpte vaskpanna och en bok som Lasse hade skrivit. Nu...tänkte jag,..Nu jäklar..! Nu vet ju hela Sverige om "det här".. Vi är inte ensamma... Skönt !

Utrustade med Garrets Supervaskpanna, modell grön, förstorningsglas, boken "Hur man hittar guld", spade och stövlar, tält och ljuvliga förhoppningar om framtiden, stuvade vi min gamla Amazon (jag hade den fortfarande) full igen. Nu redo för operation " I Guldströms fotspår ". Härligt! Nu behöver man inte gömma sig i buskarna längre, när någon passerar. Inget hysch och pysch om det här längre, inte. Alla vet ju vad det gäller när någon sitter och vaskar i en bäck nu. Man har ju sett det på TV.

Lördag morgon: Med bilen fulltankad ger vi oss av mot Blekinge. Till, i tur och orning, Mien-ån, Mörrumsån och Holjeån. Det var ju så det var. Så stod det i informationen.

Framme vid Mien-ån söker vi upp Hoka Naturreservat. Där skulle det vara. En gammal stenbro. Mysigt! Här är det. Avlastning.

Här kan man ju faktiskt gå ute i ån. Det är lågvatten. Perfekt. Vi börjar gräva bakom stora stenar, där det uppstår bakvatten och vaskar som galningar. Här ska det finnas. Det har Guldström sagt.

En bil kör över bron. Vi hejar! Dom hejar...inte alls.

Här du hittat något än, frågar jag max? Nej!..har du? Bara svartsand... Det ska ju vara en ledtråd. Vi gräver djupare.

En äldre dam går över bron. Vi vinkar. Hon bara tittar och ökar hastigheten. När hon passerat bron ställer hon sig och bara glor. Vi vinkar igen. Hon vänder sig och går med raska steg därifrån.

Är det något fel, undrar vi ? Vi förflyttar oss under brovalvet. Där kan man ju arbeta ostört, tänkte vi.

Vi höll på här några timmar, sedan slog det oss. Hoka **NATURRESERVAT !!** Vadå?..Naturreservat! Får man gräva här egentligen ? Var det därför dom glodde ? Självklart, något annat kunde det inte bero på. Vi packade ihop och stack.

Nu i riktning mot Mörrumsån. Vi hade på kartan prickat ut några platser som vi skulle besöka. Först där "proffsen" hade varit och sedan några andra undanskymda ställen.

Inte visste vi att det var laxfiske i Mörrumsån nu. Fullt med gummiklädda individer, från halva Europa, hade spärrat av ån, både i och utmed kanterna, utrustade med långa spön, håvar och allehanda attiraljer.

men vi var ju här, där "dom" hade varit. Några hundra meter ovanför E 66. Här ska testas. Så vi tog våra grejor och gick ner till ån. Vi grävde och vaskade...Dom fiskade. Vem som glodde mest på vem, lämnar vi osagt. Att fiska lax är ju en etablerad grej.

vi höll på en stund, sedan tyckte vi att vi borde ge oss iväg till en annan plats. Fri från laxfiskare. När vi, längre upp i Mörrumsån, på en naturskön del av ån satt och "fiskade" på vårt sätt, så kommer det ju naturligtvis ett gäng "kondomer" (vadarbyxklädda gubber) gående, med långa spön, krokare i hatten osv. Och då,?...av någon outgrundlig anledning,..blev en av dem **IILSKEN**, en kraftig tysk. Han borde väl ändå begripit vad vi sysslade med. Dom måste väl titta på västernfilmer i Tyskland också.

" Vad håller ni på med här då "? vrålade han ilsket, på bruten svenska. Han hade verkligen passform på sina vadarbrallor. Snacka om stoppad korv. Hoppas att han hade smort dem med såpa innuti. Usch, det var en otrevlig typ.

" Ge er iväg härifrån om ni inte ska fiska " hojtade han igen.

Då härsknade jag till.

" Du !.. Vi håller på att ta prover här, för analys, på vattnets surhetsgrad, med tanke på allt djävla utsläpp från Tyskland. " sa jag på " bryten schvenschka ". " Ni fischkar hier på egen rischk "... Jag tyckte jag fick till det. Han gick. Likaså hans kumpaner. Dom ska inte komma här och tro att dom kan husera hur som helst, bara för att dom har löst ett fiskekort.

Han var väl å andra sidan avundssjuk för att dom inte har någon allemansrätt i Tyskland.

Vi lyckades trots allt vaska en hel del i denna populära laxfiske-å. men inte hittade vi några gyllene korn, inte.

Kvällen kom och vi slog läger, för att nästa dag ge oss iväg till Holjeån..Då gjorde vi faktiskt som fiskegubbarn. Vi gick och köpte oss ett par vadarbrellor, vi också. I samhället Mörrum hittade vi en liten sportaffär där vi knallade in.

" Jasså ni ska fiska ni också " sa tanten. "Ja på vårt sätt" sa jag. " Vi ska vaska guld ". " Ja...ha...det ska visst finnas här... det stämmer det " sa damen. " Det var visst så att det kom in två herrar här tidigare i somras...och dom handlade också vadarbyxor för att dom skulle vaska guld, påstod dom. Sen såg jag dem på TV. Ja,.. Jag säger då det " sa tanten. " Lycka till ". Tack, sa vi.

Att vi var i guldströms fotspår nu, visste vi. Vi for till Holjeån. Där vändrade vi runt med våra vadarbyxor hela dan. Grävde och vaskade, grävde och vaskade. Denna gång slapp vi åskådare. Vi slet som djur, utan att hitta ett enda gyllende korn. Vi peckade besvikna ihop våra pinaler och gav oss iväg hem, begrundande det hela. Vad sysslar vi med ? Var det en bluff ? Vad gjorde vi för fel osv.

Jag tror att vi har vaskat i dom flesta vattendrag som finns i Småland. Utan resultat..... Nu köper jag mig ett Guldspjut.!

Vid ett besök vid Adelfors gamla guldgruva, testade vi spjutet. Det visslade och blinkade som bara den. Här finns GULD ! Men det ska det ju finnas. Vi tog med oss jord och sand i närheten av dom gamla gruvschakten, och drog med oss ner till Emån, strax intill. vi vaskade detta och.....OTROLIGT.... ligger det inte faktiskt några små glimmande korn på botten i pannen. JO !! Det är inte sant ! **ÄNTLIGEN !** Vilken känsla. men... detta är ju "fusk". när ska det ju rimligen finnas. men vad fan spelar det för roll. Det var ju GULD som låg i pannen.

Detta var tillräckligt för att överleva vintern, trots att jag senare lyckades slarva bort dom små mikroskopiska kornen.

DREDGEN

^{JAG}
I våras köpte/ett videoband från nerrlunga, som handlade om allt från vaskning med panna till kommersiell maskinell guldutvinning.

Jag lämnade inte soffan på två och en halv timme. mycket intressent. En katalog från ett amerikanskt företag som heter Keene, som tillverkar dessa maskiner, följde med.

"Tekniskt intresserad har man ju alltid varit. Ett minutiöst studerande av detta videoband och analyserande och mätande av

bilderna i denna Keene-katalog, leder till att vi får klart för oss hur en DREDGE fungerar, tror vi. med två års "misslyckad" guldprospektering i bakfickan tar vi steget fullt ut ! Vi ska bygga en motoriserad guldvaskningsmaskin. Så det så.

Rännan, en aluminiumkonstruktion, bocker vi själva. En inneiggande ram med snedställda räfflor fixas. En stoppbox baktill på rännan. På den monteras ett ejektorrör. Alltihop ska drivas med en gammal gräsklipparmotor, som när den var ny gav tre hästkrafter. motorn driver en pump, vilken införskaffats på ett sätt som ej här bör beskrivas.

Allt detta monterar på en ram av aluminiumprofiler, som efter mycket provande och inpassande hade fått en ansenlig mängd hål, så att stabiliteten radikalt äventyrades.

Har vi inte hittat något guld hittills att tala om, så ska vi väl ändå göra det nu, ansåg vi.

Hur som helst. Som det oftast är. När man gör något så tar det alltid mycket längre tid än man beräknar. Det blir inget vaskande att tala om under hela våren och fram till semestern. Men vad gör det. Det sköter ju den här maskinen om sedan, tänkte vi.

Konstruktionen upptar all ledig tid, så när nu sommaren träder in och maskinen i stort sett är klar, följer den med mig och min familj ut till Öland. Sommaren där ute i vår stuga är helig, så ska det provas, så får det bli där. Sagt och gjort.

Max kommer ut en fredag. På lördagen färdigställer vi allt för mandomspövet nere i badviken. "Experimentet" ska flyta på fyra 25 liters vattendunkar som binds fast i var sitt hörn. En påse verktyg, en dunk bensin och vaskmaskinen ligger i bilen kl 9 på kvällen. En bra tidpunkt, tycker vi, för då har alla badgäster lämnat stranden.

Örväntansfulla tuffar vi iväg. Äntligen !

Där hela Östersjön öppnar sig mot Ryssland, baxar vi ut vår skapelse. Vi valde ett ställe vid sidan av badplatsen och fick i gengäld en skock kvigor som puplik.

Efter en stund flyter vårt mästerverk i Östersjöns saltvatten. NU,..NU gäller det. Vem startar ? Gör det du ! säger jag till Max. Han drar i snöret...inget händer...en gång till. Då brakar det loss. Bensinen hade hittat fram. Perfekt... men vilket djävla oväsen ! Den gamla Briggs o Stratton motorn saknar ljuddämpare. Den hade vi glömt. Satan...det hörs vida omkring ! Varför kommer det inget vatten från pumpen ? Vi fick klart för oss att vi saknade en bottenventil på sugslangen. Den var ju inte självsugande som du sa. Jag höll för och han hällde på vatten i pumpen...Dra igång !! Motorn tänkte till ett par gånger...och jag såg plötsligt inget alls!! Jag hade råkat placera mig med huvudet rakt framför pumpens utblås... .. där det naturligtvis skulle sitta en slang. OK, det var sommar och varmt, Vi var ensema förutom kvigorerna och hade fortfarande humöret uppe. Bada med eller utan kläder. Ved spelar det för roll. Vi fyllde upp igen, men satte på slangen till pumpen den här gången.

DRA IGÅNG !! Den startade...Och sög !!..Men.....ÖKA GASEN !!

DET GÅR INTE !!...Vilket oväsen !...**MOTORN ORKAR INTE !!..FAN !!**

DEN SLITER JU FÖR LIVET !! Men den pumpade vatten genom ejektorröret och upp i boxen och ut på rännan. Så långt riktigt.

PROVA OCH SUG !..... DET GÅR INTE, sa jag....DET HÅNDER INGET !
 MEN LÅR HÅNDER DET SAKER ! skrek Max. KOLLA !! Blåstång och
 andra alger kom farande på botten och sögs elegant in i pumpen,
 som i en damsugare. Så går det utan filter. Pumpen drog vidare.
 Sög vatten och tuggade alger....motorn slet !...så händer det
 det som inte får lända.....EN DUNK LOSSNAR !!...och flyter iväg.
 Jag lyckades vräka mig fram och få tag i ramen innan alltihop
 tippar, samtidigt som Max jagar efter dunken. Då,..då lossnar
 en annan dunk !

Med något djävla akrobatiskt konststycke lyckades jag kasta
 mig runt och hålla upp alltihop och förhindra en förlisning.

DÅ,..då vill inte de två resterande dunkerna heller vara med.

Med en man, i för korta gummistövlar, jagande 25 liters vatten-
 dunkar härs och tvärs på Ölands ostkust och den andre med någon
 form av hulkenstyrka står, med knäna i vattnet, hållande en
 aluminiumram med en skenande Briggs o Stratton motor i famnen,
 får vi vara tack samma att vi valde rätt tidpunkt för detta
 experiment.

Visserligen har kor och kvigor en lustig uppsyn, men på detta
 viset har jag aldrig sett dem glo !

Tur att inte någon annan hade "äran" att se detta... Eller
 kanske var det någon som stod där borta bland enebuskarna och
 spanade. men inte vågade sig fram. Det var ju trots allt turist-
 säsong, på ön.

Hur som helst, hur skulle han eller hon formulerat frågan ?
 Och hur fæn skulle vi förklarar detta !!

Thomas Berge

(Ps. Exprimenter fortsätter)

En ovärdelig utrustningsdetalj

Enligt den Amerikanska gulddletarhistorien har det över berg och dalar släpats utrustning av det mest skiftande slag, eller vad sägs om pianon och tunga järnkaminer.

Min gulddletarvän har inte anammat dessa läror utan valt sin egen väg.

Under vår prospekteringsvecka i augusti valdes självklart inte tältet för övernattnig, nej en husvagn föreföll lagom strapatsrikt.

De gamla surdegarna valde säkert att vid kvällsbrasan under bar himmel förströ sig med att berätta hissnande historier och kanske riva av någon låt på det gamla gistna munspelet.

Min vän anammar inte heller detta, utan väljer här att förströ oss med en portabel TV-apparat!!

Den medhävda whiskyn dricks inte ur några buckliga tenmuggar, utan här har för ändamålet införskaffats speciella whiskyglas.

Vid sängdax kryper han inte ner i någon unken sovsäck. Nej, här krävs andra arrangemang, nämligen över- och underlakan, täcke samt hellång pyjamas av silkgig kvalité.

Någon jävla ordning får det lov att vara även på gulddletandet.

Under morgontoaletten får naturligtvis inte rakvatten och deodorant försummas.

Och nu till pricken över i:et den ovärdeliga utrustningsdetaljen. Den detaljen påtages i samband med uppstigandet ur sängen, rätt gissat tofflor!!!

Dagens ömfotingar behöver inte skämmas, i vårt sällskap är de närmast att betrakta som heroiska.

ROLF RYD

VASKPANNOR TILL SALU

För att hjälpa alla som funderar på att byta eller skaffa sig fler vaskpannor har jag gjort en inventeringen på inköpsställen och cirkapriser. Är det någon som känner till fler pannor och inköpsställen så hör gärna av er till mig eller någon annan i styrelsen.

LYCKA TILL
Rolf Saxström

"VASK KIT"

För nybörjaren bestående av vaskpanna, (KEENE SP 14) spade litteratur, guldkorn, m.m.

TERRA PROBE Int. AB
Box 24075
750 24 UPPSALA
018/257750 (Postorder)

EGEN DESIGN	Ø 30 cm	75 kr + frakt
Svart plast	Ø 35 cm	95 kr
	Ø 43 cm	120 kr

BO LINDBERG
Box 200 Muorjevaara
792 00 GÄLLIVARE
Tel. 0970/33034 (Postorder)

NY GULDGRUVA ÖPPNAS

Prospekterings-bolaget TERRA MINING s malmynd i nov. 1985 vid Hebbersfors, strax utanför Boliden i Västerbotten, har nu på rekordtid resulterat i gruvbrytning. I grevens tid då bolagets ekonomi inte är den bästa.

Malmkroppen i Hebbersfors beräknas till 2,7 milj. ton. 300 000 ton per år ämnar man bryta.

Gediget guld sitter sparsamt insprängt i kvarts från en sprickzon i granit. Även moränen i granskapet innehåller faktiskt också mycket små mängder guld. Vaskbart ?

När jag pratade med Christer Lövgren en utav ägarna till bolaget sade han att dom inte vill tillåta någon vaskning på utmålsområdet.

Eftersom bolaget främst ägnar sej åt prospektering efter ädelmetaller kan det vara av intresse för oss medlemmar att bevaka deras arbeten. Och önskar man vaska på någon utav deras andra inmutningar, så är ett telefonsamtal till Lövgren ett måste. Eller som Lövgren sade — ringa kan ni ju alltid. Hur man nu ska tolka det.

ANNEN KULTALA
 Lauttaoja Tankavaara Finland
 puh./tel. 94040-82391 Oulu 981-391459

-Kullanhuuhdonta - Gold Washing
 -Kultakaivos - Gold Mine
 -Matkamuiistoja - Souvenirs

Några kilometer norr om Tankavaaras anläggning ligger ett litet blygsamt turistvaskställe. En minimal vägvisare vid Ivalovägens östra sida visar in till en parkeringsplats bland dom tunna tallarna. En stig leder ringlande vidare genom ljungen, och efter ett par minuters vandring kommer man fram till utgrävningen, på den med tall och björk sparsamt beväxta heden.

Den soliga dag då Rolf och jag kommer dit är vaskningen i full gång. En gammal bekant från SM i Kopparberg Pekka, öser frenetiskt grus i en träränna så att svetten lackar, trots den litet kyliga luften. En bensin driven vattenpump knattrar ilsket i ljungen en bit bort. Vattnet pumpas från en närbelägen myr via en tjock polyeten slang till trärännan, som naturligtvis har den obligatoriska vinkeljärns stegen på botten. Pekka som kan svenska tar en paus vid åsynen av oss, fyller en plastmugg i rännans forsande vatten och tar några klunkar. Vi börjar prata om guld och guldfynd som är det obligatoriska samtalsämnet i dom här trakterna. Det visar sej att Pekka inte alls gräver ensam, ägaren till inmutningen Viljo Roth från Uleåborg har tagit sej en kort vilostund från grävandet. Efter ett tag dyker han upp, talar om att han haft inmutningen i 3 år. Och att den här en bredd av 100 meter och sträcker sej 600 meter söder ut där en annan inmutning tar vid innan Tankavaaras område börjar. Han vill gärna ta emot så många turister som möjligt men för den skull inte konkurrera med sin stora granne i söder.

Guldet uppträder här likadant som i Tankavaara dvs. mycket ytligt från ett tunt torvlager och en svag podsol till ca. 50 cm ner i moränen som visar svag fluvial påverkan. vidare ner sträcker sej ett 2 - 3 meter djupt ofyndigt lager finsand.

Det mesta guldet är smått, men en och annan liten nugget uppträder ibland. Den största funna hittills vägde 4 gram.

Området är lättgrävt, men all vaskning måste ske med dit pumpat vatten från den närbelägna myren. Så ämnar man gräva är en egen medförd pump och ränna en storfördel, man kan ju då rigga upp anläggningen var helst man vill i terrängen.

Viljo vill bjuda på något att dricka, så vi går upp mot hans lilla krypin, en liten friggebod en bit längre bort.

På vägen upp får vi sällskap av ytterligare en finne, det är 1983 års världsmästare i guldvaskning Kari Virtanen som härstammar från en mycket känd guldvaskarsläkt häruppe. Kari berättar att han gräver på gränninmutningen i söder, men för tillfället tar det litet lugnt.

Väl inne i den lilla hemtrevliga boden börjar Viljo plocka med några plastmuggar, blandar till några starka groggar som han serverar oss. Efter en stunds prat börjar han gräva under sängmadrassen får fram en liten gul plastlåda och fiskar upp några glaströr fyllda med guld. Ett rör som innehåller små välformade nuggets väger 25 gram berättar Viljo. Ett annat rör fyllt med små guldkorn i storlek 1-3 mm vägande 62,5 gram, är inte fy skam det heller. Jag letar fram en kamera ur min väska, tar några närbilder på härligheten.

Vi sitter och surrar om ditt och datt, tills jag plötsligt mitt i allt groggande, upptäcker genom det lilla fönstret att det börjat skymma. Det är dags att bryta upp, vi tar farväl och vacklar ut (höll jag på att skriva) nåja så farligt är det inte. Vi tar oss tillbaka samma väg som vi kommit. Innan det blir för mörkt, borde vi vara vid Vesa Luhtas inmutning. Vesa är en intressant bekantskap han har grävt i 10 år och har en ganska ortodox syn på guldgräveriet. Men besöket hos honom är en annan historia.

Johannytt.

RAPPORT FRÅN GÄLLIVARE

Hej vaskare!

Gold Camp i Muorjevaara har haft en arbetsam sommar. Bl a har flera grupper av företagsmodell varit på besök och då har vi även ordnat med mat för gästerna. Jag har haft ca 1000 besökare. Det är 200-300 färre än i fjol. Det kan bero på det regniga vädret.

Sedan starten av turistvaskningen 1982 är det först i år som jag börjat gräva i det gamla gruvhålet "Ferrum". Domänverket hade fyllt igen hålet för att inte någon turist skulle falla ner. Nu har jag erhållit bättre arrendekontrakt och fått bygglov för tre byggnader. Därför känns det mera riktigt att gräva i historien (gruvhålet). Jag har börjat "ränna" materialet på samma sätt som de gjorde på 1800-1900 talet. Det är ju i fotspåren på Clondike-grävaren Lars Bengtsson Björkvist jag far fram. Det guld som finns här är sånt som påträffas i fast klyft. När man sökte koppar i området Nautanen så sprängdes materialet sönder och uppfordrades till ett arbetsbord. Där krossades stenarna, innehållande kvarts, malakit och bornit, ytterligare. Då frilades även guldet så man kunde vaska fram det. Hittills har alla besökare som kommit till "Ferrum" återvänt med guld och en historia från den gamla tiden i Gällivare och dess gruvstart.

Som avslutning för året 1987 bjöd jag in mina vänner från övre norra delen av föreningen samt andra intresserade icke medlemmar. Av tolv anmälda kom åtta stycken och grävde guld i riktig guldgrävaranda. De övernattade på Gold Campen och det var en gemytlig stämning på kvällsövningarna.

Nu har jag på ett enkelt sätt förmedlat vad jag gjort under 1987. Jag vill dessutom nå alla som är intresserade av guldvaskning och mineraler och önska er välkomna till Muorjevaara. Den 9-10 juli 1988 skall vi anordna SM i guldvaskning i samband med Gällivares 100-års jubileum. Stanna gärna några extra semesterdagar i Gällivare. Här finns mycket att se, inte när det gäller minst mineraler och stenslipierier. I festligheterna ingår bl a också en mineralmässa och visning av den gamla kåkstaden.

Bo Lindberg

PS! "Aitik" är Bolidens koppargruva. Den ligger 5 km från "Ferrum" i Muorjevaara. De får fram 1,5 ton guld/år från den gruvan. Det ni !!!

FRÅGESIDAN

FRÅGA: En speciell bok med bilder tagna av den svenske fotografen Erik Hegg, som följde med guldgrävarna i Amerika under guld-ruschens dagar har givits ut.

Finns det någon som känner till var man kan få tag på denna bok? Finns det kanske någon svensk version?

Andra bilder, foton, affischer o.d. från gamla där är också av intresse.

Thomas Berge
Max Nyberg

SVAR: Den bok Du frågar efter heter troligen **GULDGRÄVARE I ALASKA** av M. Morgan och E.A. Hegg. Utgiven i svensk översättning på Rabén och Sjögrens förlag 1967. Tyvärr är den slutsåld sedan länge. Närmaste bibliotek kan säkert ordna fram den åt Dej.

När det gäller Dina övriga frågor föreslår jag att Du tar kontakt med Emigrantinstitutet i Växjö 0470/ 201 20.

Intendenten där Ulf Bejbom är förresten författare till boken **GULDFEBER** utgiven på Natur och Kulturs förlag 1979.

Den är också slutsåld sedan länge. Men Bejbom säger att han kan ordna fram några ex. till intresserade.

MALMBERGET

9-10

JULI 1988

GULDJAKT

Köp ett grävkort som ger dig rätt att deltaga i den spännande jakten på nedgrävda skatten. Bland ett 50-tal vinster är 1:a priset en guldacka värd 10.000:-

MINERALMÄSSA

Mineralutställning i samband med Malmbergets 100-års jubileum. Professionella utställare visar de mest otroliga mineral- och kristallgrupper. Best in show pris: 10.000:-

V I N N
10.000

SM I GULDVASKNING

Svenska guldvaskarföreningen har 1988 utlyst SM i guldvaskning till Malmberget. Olika klasser gör att alla som känner utmaningen kan deltaga. Vaskmaterialet är preparerat med äkta guldkorn, minsta storlek 1 mm.

Friska
GALLVARE

Information och program

Turistbyrån 0970-186 63

ÄNTLIGEN!!!

Dom nya katalogerna från KEENE i USA har kommit. KEENE är "biggest in the world". Där finns "allt" för guldgrävare. Från handböcker och video till vaskpannor, pumpar, motorer, ejektormunstycken, små och stora dredgar osv, osv.

Vill Du ha en katalog?

OK. Skriv Ditt namn o adress på ett stort kuvert (C4), sätt på ett 4:20 fri-
märke och skicka det till mej. Då får Du en katalog omgående, gratis.

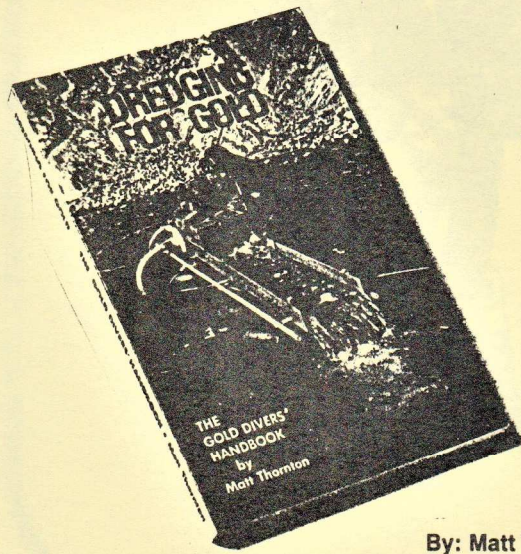
Den 1 mars 1988 kommer jag att beställa ett stort lass grejor från KEENE. Om det är något Du vill ha med så får Du säga till senast då.

KEENE:s gröna "superpanna", i grön plast, har jag hemma. Den kostar normalt 129:-. Medlemmar i Svenka Guldvaskeföreningen får 50 % rabatt. Vidare har jag 15 ex. av "bibeln", Matt Thorntons "Dredging For Gold", hemma. Den kan Du få köpa för 52:- netto.

HÖR AV DEJ TILL:

GULDSTRÖM

524 00 HERRLJUNGA

P.S. Jag har ett mycket bra fisch mikroskop hemma
Kostar: 191:-

By: Matt Thornton

An illustrated guide to the hobby of underwater gold prospecting. Tells you where, how and why. 238 fact filled pages to start you on a most fascinating and rewarding hobby.

